

Geachte Statenleden,

Jaarlijks rapporteert de commissaris van de Koning in Gelderland middels een ambtsbericht over zijn taken als Rijksorgaan aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Bijgaand vindt u een afschrift van zijn ambtsbericht over 2023. Hierin informeert de commissaris de minister onder meer over (her)benoemingen van kroonbenoemde en waarnemend burgemeesters; Koninklijke onderscheidingen; Koninklijke bezoeken; bestuurlijk toezicht op de veiligheidsregio's; en de Provinciale Regietafel Migratie & Integratie.

Commissaris van de Koning

Datum

21 februari 2024

Zaaknummer

2024-002747

Onderwerp

Ambtsbericht

Inlichtingen bij

kabinet@gelderland.nl

Blad

1 van 4

Ministerie van Binnenlandse Zaken en
Koninkrijksrelaties
T.a.v. de minister, dhr. H.M. de Jonge
Postbus 20011
2500 EA 's-Gravenhage

Geachte heer De Jonge,

Graag rapporteer ik u over de rijkstaken van de commissaris van de Koning in Gelderland. U bent op de hoogte van de uitzonderlijke situatie in mijn provincie. Commissaris van de Koning John Berends heeft op 22 september 2023 tijdelijk zijn taken neergelegd. Op 2 oktober heeft u mij geïnstalleerd als waarnemend commissaris van de Koning. Dit ambtsbericht doet verslag van het hele jaar 2023.

Diversiteit burgemeestersbestand

De inspanningen om het burgemeestersbestand meer divers te maken, lijken vruchten af te werpen. Dat laat een analyse over de periode 2018-2023 zien. Het aandeel vrouwelijke burgemeesters lag tot en met 2018 rond de 20 procent. Sinds 2021 schommelt dat rond de 30 procent. Ook komen er meer zij-instromers, van 8 procent in 2018 tot 12 procent in 2023. Dat zijn burgemeesters die niet eerst gemeenteraadslid of wethouder zijn geweest maar uit een andere publieke sector of het bedrijfsleven komen. Tot slot is de gemiddelde leeftijd licht afgenomen, van 55,5 naar 54 jaar.

Het accent op diversiteit zal doorgezet worden. De kwaliteiten en vaardigheden die je als burgemeester nodig hebt, worden immers niet bepaald door je leeftijd, geslacht of afkomst.

Burgemeestersbenoemingen

In 2023 zijn vijf kroonbenoemde burgemeesters geïnstalleerd in Gelderland. Dat was in:

- Barneveld, de heer J. van der Tak;
- Buren, de heer H.M. Ostendorp;
- Druten, mevrouw S.W.P.J. Sengers;
- Nunspeet, mevrouw C.W.J. Blom;
- Heerde, de heer O.G. Prinsen.

Markt 11 | 6811 CG Arnhem
Postbus 9090 | 6800 GX Arnhem

026 359 99 99
post@gelderland.nl
www.gelderland.nl

BNG Bank Den Haag
NL74BNGH0285010824
BIC-code BNG Bank: BNGHNL2G

Btw-nummer: NL001825100.B03
KvK-nummer: 51468751

 provincie
Gelderland

Datum

21 februari 2024

Zaaknummer

2024-002747

Blad

2 van 4

De heer Van der Tak is zo'n zij-instromer. Hij was voor het burgemeesterschap directeur Communicatie & Corporate Affairs bij NS en heeft daarvoor verschillende functies bij Havenbedrijf Rotterdam gehad. Ook de heer Ostendorp heeft ervaring in het bedrijfsleven. Na een periode als directeur betaald voetbal bij De Graafschap keerde hij terug naar het burgemeestersambt; van 2009 tot 2017 was hij burgemeester van de gemeente Bunnik.

Mevrouw Sengers en de heer Prinsen hebben beiden ervaring als wethouder, het burgemeestersambt is voor hen nieuw terrein. Mevrouw Blom is in 2022 in goed overleg met de vertrouwenscommissie van de gemeente Nunspeet geïnstalleerd als waarnemend burgemeester. Zij heeft uitstekend invulling gegeven aan het waarnemerschap. Haar voordracht tot kroonbenoemde burgemeester van Nunspeet in 2023 onderstreept de goede ervaringen en tevredenheid van de gemeenteraad.

In Gelderland zijn het afgelopen jaar vijf waarnemend burgemeesters benoemd:

- Zutphen, de heer M.W. Jaeger;
- Maasdriel, de heer J.L. Geurts;
- Beuningen, mevrouw C.A.A. van Rhee-Oud Ammerveld;
- Harderwijk, de heer J. Joon;
- Voorst, de heer J.W. Wiggers.

De waarnemingen in de gemeente Beuningen en Voorst kwamen voort uit ziekte van de kroonbenoemde burgemeesters. Eind oktober 2023 heeft burgemeester Bergman van Beuningen haar taken weer hervat. In Voorst is burgemeester Jorritsma nog niet in staat om haar taken weer op te pakken, hoewel het herstel nu lijkt door te zetten. Voor de heer Joon is het waarnemen in Harderwijk zijn eerste burgemeesterschap. Een overzicht van burgemeestersbenoemingen is bijgevoegd.

Ondermijning & bestuurlijke integriteit

Op basis van de modelgedragscodes politieke ambtsdragers van uw ministerie zijn twee codes geactualiseerd: de gedragscode Integriteit commissaris van de Koning en gedeputeerden en de gedragscode Integriteit Statenleden en fractievoorgangers Gelderland. Daarnaast is een stappenplan opgesteld dat het te volgen proces beschrijft bij meldingen van vermeende integriteitsschendingen van politiek ambtsdragers in de provincie Gelderland. Provinciale Staten hebben de gedragscodes en bijbehorende stappenplannen in februari 2023 vastgesteld.

De nieuw aangetreden gedeputeerden zijn gescreend conform de Provinciewet en het Reglement van Orde Provinciale Staten Gelderland. De actiepunten die hieruit voortkwamen zijn genoteerd en uitgevoerd. De nevenactiviteiten van gedeputeerden staan vermeld op de provinciale website. In de introductieprogramma's voor leden van Provinciale Staten en fractievoorgangers is meermaals

Datum

21 februari 2024

Zaaknummer

2024-002747

Blad

3 van 4

bijzondere aandacht besteed aan hun weerbaarheid op het gebied van integriteit, veiligheid en ondermijning. Daarnaast zijn diverse adviezen verstrekt in gemeentelijke integriteitscasussen.

Toezicht bestuurlijke samenwerking

Door de oorlog in Oekraïne en het tekort aan opvangplekken was ook 2023 een intensief jaar voor de veiligheidsregio's. Mijn ambtelijk liaison heeft de bestuurlijke overleggen in de drie veiligheidsregio's bijgewoond en zorgt voor terugkoppeling over actuele ontwikkelingen. Ook zijn individuele gesprekken gevoerd met burgemeesters, dijkgraven en de drie voorzitters van de veiligheidsregio's.

Koninklijke bezoeken en Koninklijke onderscheidingen

Mijn provincie heeft in 2023 vijftienmaal bezoek van het Koninklijk huis mogen ontvangen. Bij twaalf van die bezoeken was de commissaris van de Koning protocollair aanwezig. Voor een overzicht van de Koninklijke bezoeken verwijs ik u naar de bijlage.

Bijzonder was het streekbezoek aan vijf gemeenten in de Gelderse vallei, waarvan de commissaris van de Koning gastheer was. Het Koninklijk paar wilde de Gelderse vallei beter leren en horen wat er speelt in deze regio. Het streekbezoek was dan ook divers en interactief. De Koning en Koningin wandelden over een cultuur-historisch klompenpad in Nijkerk; ze spraken met vrijwilligers in Scherpenzeel en met bedrijven en kennisinstellingen in Barneveld; ze bezochten een korfbalvereniging in Bennekom, een Wageningse studentenvereniging en een nieuwe woonwijk tussen monumentale ENKA-panden in Ede. De belangstelling van inwoners was bijzonder groot; voor menigeen voelde het streekbezoek als een Koningsdag in het klein.

Tijdens de lintjesregen zijn in 2023 in Gelderland 402 lintjes uitgereikt. Gedurende de rest van het jaar zijn tijdens bijzondere gelegenheden 133 lintjes uitgereikt. In Gelderland ontvingen 26 verenigingen een Koninklijke Erepenning: veelal harmonieverenigingen, zangverenigingen, fanfares en sportclubs. Zes Gelderse MKB-bedrijven ontvingen het predicaat Hofleverancier.

Rijksherenoverleg Gelderland-Overijssel

Jaarlijks organiseren de commissarissen van de Koning in Overijssel en Gelderland een Rijksherenoverleg afwisselend in onze provincies. Doel daarvan is om in contact te blijven en actuele thema's te bespreken. Deelnemers zijn de voorzitters van de veiligheidsregio's, dijkgraven, vertegenwoordigers van ministeries, Rijkswaterstaat, defensie, politie en het OM. In 2023 vond het Rijksherenoverleg plaats in het Overijsselse Olst. Aan de orde kwamen maatschappelijk onbehagen en vertrouwen in Oost-Nederland en de betekenis daarvan voor bestuurders.

Provinciale regietafel Stikstof

Als voorzitter van de provinciale regietafel Stikstof vervulde de Commissaris van de Koning een coördinerende rol bij de gebiedsgerichte aanpak stikstof, conform de ambtsinstructie van BZK en LNV van oktober 2019. Zowel landelijk als provinciaal is overgaan van een aanpak voor stikstof

Datum

21 februari 2024

Zaaknummer

2024-002747

Blad

4 van 4

naar een meer integrale benadering vanuit het Landelijk Gebied. In goed overleg met de deelnemers is de provinciale regietafel Stikstof eind oktober 2023 opgeheven en overgegaan in de overlegstructuren van het Vitaal Landelijk Gebied Gelderland, dat behoort tot de portefeuille van de inhoudelijk gedeputeerde.

Provinciale regietafel Migratie & Integratie

In Gelderland is het afgelopen jaar gewerkt in de geest van de Spreidingswet. Op 8 maart 2023 zijn alle colleges van B&W uitgenodigd voor een bijeenkomst, waar het startschot is gegeven voor de nieuwe samenstelling en werkwijze van de provinciale regietafel (PRT). Onder leiding van de commissaris van de Koning als Rijksorgaan hebben vertegenwoordigers van de colleges van B&W afspraken gemaakt over verdeling van het gevraagde aantal asielopvangplekken. Zij hebben dit opgepakt in samenhang met de taakstelling huisvesting statushouders en de opvangopgave Oekraïne. Op basis daarvan is het provinciale plan opgesteld en aangeboden aan de Staatssecretaris van J&V.

Gemeenten in Gelderland hebben per 1 januari 2024 samen 9.274 opvangplaatsen voor asielzoekers hebben gerealiseerd, waarvan 4.815 reguliere opvangplaatsen. De Gelderse gemeenten voorzien hiermee op 1 januari 2024 samen ruimschoots in de gevraagde 7.590 opvangplaatsen voor asielzoekers. Gelet op de tijdelijkheid van een groot deel van de opvangplaatsen, de aanhoudende druk op het aanmeldcentrum in Ter Apel en de hogere opvangbehoefte per 1 januari 2025, blijft de urgentie onverminderd hoog om meer (reguliere) opvangplaatsen te realiseren en de uitstroom van statushouders uit de asielopvang te bevorderen. De inzet van de partijen aan de PRT Gelderland is en blijft hier in de komende periode dan ook op gericht.

Daarbij doen zich ook in Gelderland knelpunten voor in het benodigde voorzieningenniveau, die landelijk vragen om oplossingen. Het gaat om voorzieningen in het onderwijs en de zorg en in de beschikbaarheid van nutsvoorzieningen. Tevens zijn enkele voorwaarden benoemd die moeten worden ingevuld om de opgaven te kunnen realiseren om aan de gemaakte afspraken te kunnen (blijven) voldoen. De PRT Gelderland doet een dringende oproep aan het Rijk als systeemverantwoordelijk partner om hierin te voorzien.

Alles overziend is 2023 een dynamisch en productief jaar geweest. Voor 2024 voorzie ik een behoorlijk aantal bestuurlijke wisselingen, daarnaast blijven de maatschappelijke opgaven onverkort mijn aandacht vragen en krijgen.

Ik vertrouw er op u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd. Indien u ter aanvulling een toelichting wenst, ben ik daartoe uiteraard bereid.

Hoogachtend,
Henri Lenferink,
Commissaris van de Koning in de provincie Gelderland